Opublikowano na *Miasto Hrubieszów* (https://miasto.hrubieszow.pl)

615-lecie lokacji

29.09.2015

[1]

29 września mija 615. rocznica nadania Hrubieszowowi praw miejskich. Lokacji na prawie magdeburskim dokonał we Lwowie Władysław II Jagiełło 29 września 1400 r.

Król nadał prawa miejskie królewskiej wsi Hrubieszów, leżącej wówczas w ziemi chełmskiej, będącej częścią województwa ruskiego.

Zasadźcą (organizatorem lokacji) a w konsekwencji pierwszym wójtem dziedzicznym został Bartłomiej, mieszczanin z Chełma, który kupił funkcję za 100 grzywien groszy praskich. Z tego tytułu otrzymał m.in. dwa łany ziemi, połowę opłat z jatek i kramów, jedną trzecią z kar sądowych, jedną szóstą z czynszu, prawo do założenia stawu rybnego oraz budowy młyna i łaźni. W zamian za to bogate uposażenie spoczywał na nim obowiązek służby podczas wypraw wojennych, miał się on stawić konno z włócznią oraz z jednym łucznikiem.

Pierwszym zadaniem przyszłego wójta było wymierzenie łanów ziemi dla mieszkańców, którzy otrzymali ponadto dwa łany na pastwisko. Mieszczanie zostali zwolnieni na okres 10 lat od wszelkich podatków i świadczeń na rzecz króla. Po zakończeniu wolnizny mieli płacić królowi czynsz w wysokość 3 florenów z łanu a proboszczowi dziesięcinę w wysokości 6 groszy.

Lokacja na prawie magdeburskim łączyła się z nadaniem immunitetu, który stał się fundamentem ukształtowania się samorządu miejskiego. W przywileju lokacyjnym król wyłączył miasto spod jurysdykcji prawa polskiego i ruskiego a mieszkańców wyjął spod władzy jurysdykcji urzędników królewskich (wojewodów, kasztelanów, starostów), w tym urzędników sądowych (sędziów, podsędków, woźnych). Wkrótce zorganizowano radę miejską o rocznej kadencji, złożoną z czterech urzędujących rajców. Każdy z nich pełnił przez trzy miesiące funkcję burmistrza (przewodniczącego rady). Obywatele cieszyli się wolnością osobistą, prawem swobodnego wykonywania zawodów rzemieślniczych i kupieckich oraz prawem posiadania gruntów i posesji.

Miasto otrzymało też immunitet sądowy. Pełnia władzy sądowej należała do wójta jako przedstawiciela króla. Posiadał on prawo sądzenia, wyrokowania i wymierzania kar we wszystkich sprawach kryminalnych. Za wszelkie przestępstwa mieszkańcy mieli odpowiadać przed sądem na czele z wójtem (ławą liczącą 7 mieszczan) od wyroków której mogli apelować do sądu królewskiego.

W latach 1400-11 wybudowano drewniany gród, zlokalizowany w miejscu dzisiejszego dworku Du Chateau, w którym Jagiełło gościł w latach 1411, 1413 i 1430.

Pierwszymi mieszkańcami Hrubieszowa oprócz Polaków byli Rusini, którzy posiadali tu swoją cerkiew. W połowie XV wieku w mieście osiedlili się Żydzi handlujący a później Niemcy.

Opracowano na podstawie: R. Szczygieł: Lokacja miasta na prawie niemieckim i jego dzieje do końca XV wieku, [w:] Dzieje Hrubieszowa. Tom I. Od pradziejów do 1918 roku, red. R. Szczygieł, Hrubieszów 2006.

W związku z 615 rocznicą nadania praw miejskich miastu Hrubieszów Miejska Biblioteka Publiczna zaprasza na

„Wspomnienia o Hrubieszowie” – spotkanie z Jerzym Krzyżewskim – regionalistą, kolekcjonerem, prezesem Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego.

Zapraszamy we wtorek 29.09.2015 r., godz. 17.00, sala GotArt HDK

Podczas spotkania zostaną zaprezentowane fotografie ze zbiorów J. Krzyżewskiego oraz Cyfrowego Archiwum Tradycji Lokalnej.

ności

ności

źródło: MBP w Hrubieszowie [2]

URL źródłowy: https://miasto.hrubieszow.pl/content/615-lecie-lokacji

Odnośniki

[1] https://miasto.hrubieszow.pl/sites/default/files/default_images/minatura_domyslna.png

[2] http://www.mbp.hrubieszow.avx.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=565:w
o-hrubieszowie&catid=32&Itemid=156